

OTSUS

26.04.2018 nr 5-5/2018-030

Koondumisele nr 13/2018 Osühing Valga Puu / aktsiaselts DAMMIX loa andmine

Koondumine

29.03.2018 esitas Osühingu Valga Puu volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid OÜ Dammix Mets ja Osühing Valga Puu 15.03.2018 osa müügilepingu. Lepingust tulenevalt omandab Osühing Valga Puu 100%-i aktsiaseltsi DAMMIX aktsiatest.

Tehingu tulemusena kuulub aktsiaselts DAMMIX koondumise teate esitanud äriühingu Osühing Valga Puu valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 29.03.2018 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Osühing Valga Puu ja aktsiaselts DAMMIX.

Osühing Valga Puu (regitrikood 10600304) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omavad ühiselt valitsevat mõju OÜ Graanul Mets ja OÜ Valga Puu Invest. OÜ Graanul Mets üle omab valitsevat mõju AS GRAANUL INVEST. AS-i GRAANUL INVEST üle omab valitsevat mõju OÜ Biofuel, mille ainuosanik on füüsiline isik Raul Kirjanen (isikukood 37606130222). OÜ Valga Puu Invest üle omab valitsevat mõju füüsiline isik Andres Olesk (isikukood 37707042748).

Osühingu Valga Puu peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, metsa ülestöötamine ja muud metsakinnistute majandamisega seotud teenused.

Osäühing Valga Puu tegeleb ka varutud puidu hakkimisega AS GRAANUL INVEST kontserni puidugraanulite tootmise protsessis. Osäühingul Valga Puu on tütarettevõtja OÜ AAB Ekskavaator, mis tegeleb maaparandus- ja kaevetöödega. AS-i GRAANUL INVEST kontserni ettevõtjad tegelevad metsamaterjali varumise ja müügi, puidugraanulite tootmise ja müügi ning biomassist soojus- ja elektrienergia tootmise ja müügiga.

Aktsiaselts DAMMIX (registrikood 10271600) on Eestis registreeritud äriühing, mille üle omab koondumise eelselt valitsevat mõju OÜ Dammix Mets. Aktsiaseltsi DAMMIX peamised tegevusalad on metsamaterjali varumine ja müük, metsa lõikus ja väljavedu ning hakkpuidu varumine ja müük.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2017. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 “Koondumise teate esitamise juhend” § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Nii Osäühing Valga Puu kui ka aktsiaselts DAMMIX tegelevad peamiselt metsamaterjali varumise ja müügiga. Seega tekib horisontaalne kattuvus koondumise osaliste tegevuste vahel metsamaterjali varumise ja müügi osas.

Tuginedes muuhulgas oma varasemale praktikale¹, võib ka käesoleva koondumise puhul metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturgu metsamaterjali kvaliteedi ja otstarbe alusel liigitada tarbepuiduks (palk, paberipuu) ja küttepuiduks. Koondumise mõju hinnatakse nii metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturule tervikuna kui eelnimetatud segmentide lõikes. Koondumise osaliste hinnangul² raiuti Eestis 2017. aastal 13 128 470 m³ metsamaterjali. Osaihingu Valga Puu osakaal moodustas sellest [0-5]% ning aktsiaseltsi DAMMIX osakaal [0-5]%. Ka paberipuu, palgi ja küttepuidu osas eraldi ei ületa koondumise osaliste osakaal kokku 15%, mistõttu ei ole tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturgudega³.

Metsamaterjali varumise ja müügiga tegelevad ka Osaihingu Valga Puu emaettevõtjatega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjad aktsiaselts Roger Puit, Osaihing KARO METS ja Järve Varahalduse OÜ. Osaihingu Valga Puu ja tema emaettevõtjatega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate osakaal kokku metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul oli 2017. aastal u [5-10]%.

Koondumise osaliste tegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus ka hakkpuidu tootmise osas. Aktsiaselts DAMMIX tootis 2017. aastal u [...] m³ hakkpuitu, mis moodustas [0-5]% kaubaturu kogumahust. Osaihing Valga Puu tegeleb varutud puidu hakkimisega AS GRAANUL INVEST kontserni puidugraanulite tootmise protsessis. Ka OÜ Graanul Mets tütarettevõtjad Osaihing KARO METS ja aktsiaselts Roger Puit tegelevad varutud puidu hakkimisega AS GRAANUL INVEST kontserni puidugraanulite tootmise protsessis. Koondumise teate esitaja on seisukohal, et omatarbeks toodetava (emaettevõtja kontserni tootmisprotsessis kasutatava) hakkpuidu kaubaturule arvestamine ei ole antud juhul põhjendatud. Isegi juhul, kui Osaihingu KARO METS, aktsiaseltsi Roger Puit ja Osaihingu Valga Puu toodetud hakkpuit lugeda hakkpuidu müügi kaubaturul käibivaks kaubaks, ei moodustaks koondumise teate kohaselt nimetatud ettevõtjate toodetud hakkpuidu osakaal kokku üle [10-20]%.

OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad tegelevad puidugraanulite tootmisega ning on seega tegevad metsamaterjali ostu kaubaturul. Seejuures konkureerivad OÜ-ga Graanul Mets samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad teiste ettevõtjatega, kes kasutavad oma tootmises metsamaterjali. Konkurentsiamet on varasemalt piiritletud puitkütte (puidugraanulid, puitbrikett, hakkpuit, puusüsi jne) tootmiseks vajaliku metsamaterjali ehk energiapuidu ostuturu Eestis. Arvestades, et koondumise osalise Osaihingu Valga Puu üle omavad ühiselt valitsevat mõju OÜ Graanul Mets ja OÜ Valga Puu Invest, ei teki vertikaalset seost koondumise osaliste tegevuste vahel, kuid kuivõrd Osaihingu Valga Puu ja tema emaettevõtja OÜ Graanul Mets äritegevus on seotud, kajastab Konkurentsiamet käesolevas otsuses energiapuidu ostuturgu kui vertikaalselt seotud kaubaturgu. Koondumise teate kohaselt oli AS-i

¹ Nt Konkurentsiameti 13.07.2015 otsus nr 5.1-5/15-023, Koondumisele nr 11/2015 OÜ Graanul Mets ja AS Roger Puit loa andmine; Konkurentsiameti 18.04.2018 otsus nr 5-5/2018-028 Koondumisele nr 18/2018 OÜ Graanul Mets ja Osaihing KARO METS loa andmine

² Statistikaameti andmed metsamaterjali raiemahtude osas 2017. aastal ei olnud koondumise teate esitamise hetkel kättesaadavad, mistõttu tuginedes turuosaliste poolt avalikustatud andmetele lähtusid koondumise osalised eeldusest, et 2017. aastal olid raiemahud 5% väiksemad kui 2016. aastal.

³ Lähtudes koondumise teates esitatud andmetest, mis metsamaterjali jagunemise osas tuginevad Keskkonnaagentuuri varasemale jaotusele

GRAANUL INVEST turuosa energiapuidu ostuturul Eestis 2016. aastal u [10-20]%⁴ ning tegemist ei ole vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste osakaal kokku metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul Eestis moodustas 2017. aastal [0-5]%. Koos Osäühingu Valga Puu emaettevõtjatega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjaga oli koondumise osaliste osakaal kokku metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul Eestis 2017. aastal u [10-20]%

Metsamaterjali varumise ja müügi kaubaturul tegutseb lisaks koondumise osalistele (ja Osäühinguga Valga Puu seotud ettevõtjatele ettevõtjatele) veel mitmeid ettevõtjaid, sealhulgas Riigimetsa Majandamise Keskus, Metsä Forest Eesti AS, Stora Enso Eesti AS, Aktsiaselts Holmen Mets, AS Lemeks. Energiapuidu ostuturul Eestis on AS-i GRAANUL INVEST turuosa u [10-20]% ning ettevõtja suurimateks konkurentideks on hakkpuidu tootmisega tegelevad ettevõtjad (Stora Enso Eesti AS, OÜ SLG Energy, Warmeston OÜ, Osäühing Raja KT).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

anda luba Osäühingu Valga Puu ja aktsiaseltsi DAMMIX koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

---

⁴ Kaubaturu kogumahu arvutamisel lähtus koondumise teate esitaja Eesti Metsa ja Puidutööstuse Liidu puidubilansi andmetest

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Märt Ots
Peadirektor

Konkurentsiameti 26.04.2018 otsuse nr 5-5/2018-030 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Külliki Lugenberg/ 04.05.2018